

Naturplaner er en dynamisk proces, der sætter ting i gang.

KLAUS KÖLLN, AgroNatur

Efterårsbeplantning/Naturpleje

tema

FOTOS: VAGN I. PERTIL

Ved at rydde nogle gamle graner eller anden trævækst kan der skabes en lille skoveng, som ved isåning af en kløverblanding giver føde til hjortevildtet.

Kombineret pleje af drift og herligheder

NATURPLAN: Firmaet AgroNatur i Skårup bistår ejere af land- og skovbrug med naturplaner.

En naturplan for et land- og skovbrug kan give såvel status som fremtidsplaner for bedriften.

- Overblik over ejendommens natur er en væsentlig begrundelse for at få lavet en naturplan, men den er blot en af mange grunde, siger jordbrugsteknolog Kristian Kölln, der som selvstændig med firmaet AgroNatur i Skårup, bistår ejere af land- og skovbrug med naturplaner.

- Det er efterhånden nogle år siden, de første naturplaner blev udfærdiget, og konceptet for omfanget af planerne tilpasses fortsat med supplementer. For skovejere laves nu »Grønne driftsplaner«, og hvad enten det er skov- eller landbrug indgår der ofte en vildtplan i arbejdet, siger Kristian Kölln.

- Netop med hensyn til vildt vil begrebet »Biotopplaner« få fremtidig betydning for udsætning af fasaner på visse ejendomme. Derfor kan det nu være relevant at få biotopplan inddraget i naturplanerne, tilføjer Kristian Kölln.

Han fremhæver, at lodsejerne er fuldt inddraget i processen, og det er ud fra lodsejernes ønsker for bedriften, der tages stilling til muligheder for plan og pleje: Skal der plantes mere, skabes flere vandhuller eller er det mere udtynding frem for plantning?

Naturen kan meget selv
Naturplanen vil fremstå som

et idékatalog, hvor landmanden efterfølgende kan udføre ting i eget tempo over tid, og planens første udgave afholder ikke fra nye ideer.

- Naturplaner er en dynamisk proces, der sætter ting i gang. De er ikke dokumenter til skrivebordsskuffen, men planer for pleje, og ikke en plan for naturen.

- Naturen kan meget selv. Ændrer sig hele tiden, og i

mange tilfælde over meget kort tid, pointerer Klaus Kölln, så derfor er det meget bevidst, at en naturplan afleveres i et ringbind, hvor alt er til udskiftning over tiden.

- Retteligt burde det hedde en naturplejemappe, bemærker naturplanlæggeren.

Han gør opmærksom på, at der som en del af planarbejdet indledes med kortlægning af ejendommen og de registre-

rede, eksisterende naturelementer og deres tilstand. Eksemplerne er fredninger (diger og fortidsminder), beskyttelseslinjer, skovrejsning (negativ eller positiv). Alt sammen vigtige ting at få afklaret inden videre plantning.

Huske helheden

Èt er det teoretiske, men det væsentlige er den konkrete natur. Hvad er tilstanden, og hvordan ser billedet ud i forhold til den driftsmæssige situation?

- Helheden skal huskes, så der sikres sammenhæng for hele ejendommens natur og dens herligheder. Jeg har stødt på eksempler, hvor der tilbage i tiden har været plantninger, der var placeret, som var det med haglskud, nævner Kristian Kölln.

- Dette var bestemt ikke tilfældet for land- og skovbruget på Tiselholt Gods ved Vejstrup på Sydøstfyn, hvor ejeren, Kirsten Gro Pedersen, har forvaltet hele spektret fornemt, og med videre interesse for sagen ønskede en naturplan for ejendommen.

- Det sikrer, at vi sammen fastholder helheden, og i arbejdet startes med højeste naturværdi, og så arbejdes der til vejs ende, hvorefter alt er med. Samtidig er det ikke forsømt at sikre en optimal landbrugsdrift. Med marginalområder udtaget og skæve hjørner inddraget er effekten yderligere øget, vurderer Kristian Kölln.

Skabe fødegrundlag for vildtet

- Med nutidens markdrift og afgrødernes renhed er der fjernet et klassisk fødegrundlag for vildtet i naturen, så den kendsgerning kræver særlig opmærksomhed, fremhæver Kristian Kölln.

På herregården Tiselholt i Vejstrup er der fastholdt markhegn, og med virkning som insektvold bidrager det til at stabilisere fødegrundlaget for vildtet. Det gælder også, når der ikke pløjes for tæt til hegnene, og betyder tilmed, at der på overgangen opstår bedre redeskjul for fuglevildtet.

- Det er vigtigt, når der om vinteren mangler stubmarker med spildkorn og ukrudtsfrø, siger Kristian Kölln og nævner i den forbindelse en engelsk undersøgelse, som viser, at en agerhøne for at dække fødebehovet skal pigge 25.000 gange i døgn, når det er grønne skud/blade, men ved hele kornkerner kun 500 gange.

På Tiselholt er der vandhuller i marken, som med udbygget beplantning skaber en god remise til vildt. Ved overgang fra skov til mark er der rettet skæve linier, og beplantningen er gennemtænkt, så der er bevaret åbne striber, hvor råvildtet kan færdes græssende, men også iagttages af den opmærksomme jæger.

Lysåbninger i skoven

- Naturpleje i skovene gælder ligeså meget fældning som plantning, bemærker Kristian Kölln, idet han omtaler behovet for lysåbninger.

Ved at rydde nogle gamle graner kan der skabes en lille

skoveng, som ved isåning af en kløverblanding giver føde til hjortevildtet. Pleje af en skovvej med slæde rabatter medvirker til bedre fødekæde som en slags vildtager, men også her forudsætter det lysåbenhed.

- Vildtagre langs skovsporene er dels direkte til at højne fødemængden, men de kan tillige aflaste nye beplantninger fra dyrenes hærgen. Det kommercielle skovbrug garderer sig med indhegninger, men mindre kulturer indhegnes ikke altid, oplever Kristian Kölln.

Forstyrrelsesfri zoner

I løvskove skal det vurderes, om der mangler såkaldte granholme, hvor der gives nattesæde til fasanerne og hvor hjortevildtet kan søge dækning. En slags forstyrrelsesfri zone, benævnes det af Kristian Kölln.

- Disse skal også plejes med udtynding, så det hele ikke lukker til. Nålene vil ende med at forsvinde, og træerne begynder at gå ud.

- Derfor skal de topkappes i tre til fire meters højde. Her ved vil væksten i bunden sikres, og samtidig bevarer man dækningsgraden, forklarer Kristian Kölln.

Ved anlægning af brakstriber ved skovkanterne, og det kan for markdriftens skyld navnlig være på skyggesiden, skabes der føde til vildtets fouragering. Men Kristian Kölln gør samtidig opmærksom på, at striberne skal slås i løbet af sommeren, så det holdes kort og friskt, da det er mest attraktivt.

TEKST: VAGN I. PERTIL

- Det meget bevidst, at en naturplan afleveres i et ringbind, hvor alt er til udskiftning over tiden, siger Klaus Kölln, AgroNatur, som her holder planen for Tiselholt Gods.

Stort udvalg i buske og træer, stauder og stedsegrønne

Kom og bestil hækplanter og roser til fornuftige priser.

Hverdage 8-17
Lørdag/søndag &
helligdage 10-16

BRDR. JENSENS PLANTESKOLE
v/Kim Nielsen

Kildegårdsvej 43, 5792 Årslev, tlf. 65 99 12 29

SKOVDRYKERNE

Skovdyrkerforeningen

Fyn

Lombjergvej 1

5750 Ringe

Tlf: 62 62 47 47

Fax: 65 93 09 86

fyn@skovdyrkerne.dk

www.skovdyrkerne.dk

fyn

Ekskursion til Clausholm Gods

Oplev en af Danmarks dygtigste juletræsdykere

Tag med skovdyrkerne til:

Clausholm Gods
Onsdag den 3. oktober kl. 14.00

Program ses på www.skovdyrkerne.dk/fyn eller fremsendes ved henvendelse til 6262 4747.

Tilmelding er nødvendig til kontoret på tlf. 6262 4747, mail: fyn@skovdyrkerne.dk eller fax 6593 0986 senest fredag den 28. september